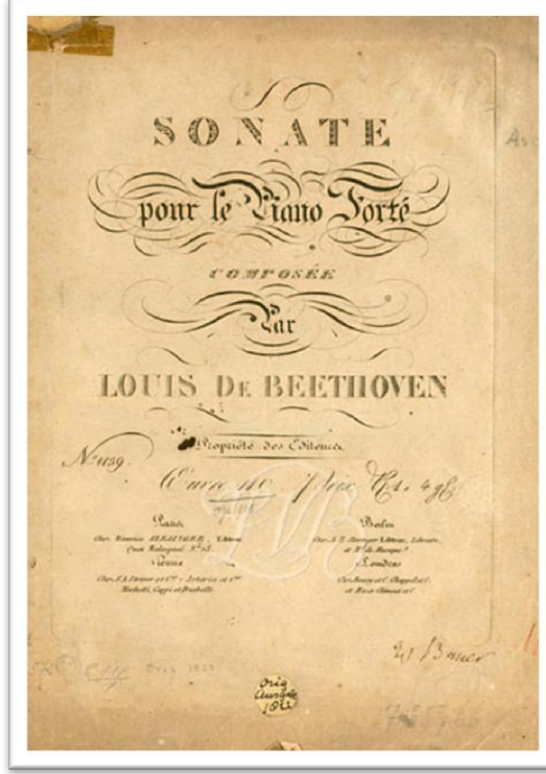

Piyano Sonatı No.31, La bemol Majör Op.110

* Moderato cantabile molto espressivo * Allegro molto * Adagio ma non troppo-Fuga (Allegro ma non troppo)

Stravinsky'nin deyimiyle "Çalgıların Kralı" olan piyano için en çok ve yenilikçi eser yazan bestecilerin başında Beethoven gelir. En derin düşüncelerini, duygularını piyanoya emanet eden usta, piyano için 32 sonat yazmıştır. Son üç sonatını Missa Solemnis üzerinde çalıştığı 1820-22 yılları arasında, sürekli hasta olduğu, hatta sarılık geçirdiği 1821 yılının çalkantılı günlerinde bestelemiş ve her üç sonatta da ortak ve yeni bir final öngörmüştür. 1820 Nisan ayında, yayıncısı Schlesinger'e altı ay içinde üç sonatı teslim edeceğini söyleyen Beethoven, Op.110 Sonat'ı ancak 1822 baharında bitirebilmiştir. Diğer ikisi gibi, bir ithaf taşımayan sonatın, Beethoven için özel bir anlamı olduğu, yalnızca kendisi için, biraz iyileşmesine bir şükran duygusu olarak yazıldığı düşünülmektedir.

Elejik ve hülyalı bir anlam taşıyan Sınat'ın 1. bölümü 3/4'lük ölçüde ve orta hızda, şarkı söylercesine çok duygulu (Moderato cantabile molto espressivo) tempoda, yumuşak ve bol armonik yapıda, yaylı çalgılar kuarteti havasında başlar. Çok sakin, huzurlu giren zarif kadanslarla yükselen ve trillerle süslenen tema, şiirsel düşünceyle ölüme yaklaşım gibidir. Dış görünüşte eski sonat formuna uyulmuş görünen bölüm, iç yapısındaki fantezi dolu, şarkı söyleyen temanın dönüşüyle oluşan motifin Beethoven tarafından çok sevildiği, Op.30 Sol Majör Keman Sonatının Tempo di Minuetto'sunda ve Op.70 No.2 Üçlü'nün Allegro'sunda da kullanılmış olmasından anlaşılır. Geliştirimde ise yalnızca ilk mezürlerde, temanın motifinden yararlanır.

2. bölüm Fa minör tonda ve 2/4'lük ölçüde, çok hızlı (Allegro molto) tempoda bir scherzo'dur. Güçlü ritmiyle ilk bölümün lirik havasına karşıtlık oluşturan bölümün 17. mezürde giren yan teması, o günlerin popüler bir şarkısının "Ich bin liederlich" in (Ben çapkınım) melodisinden kaynaklanır. Trio bölümü ise, sağ elin oluşturduğu arabesk pasajlara, sol elin staccato desteğiyle oluşturulur.

3. bölüm 12/16'lık ölçüde, pek o kadar ağır olmayan (Adagio ma non troppo) tempoda başlayan hüzünlü bir ağıttır. Adeta Bach'ın karmaşık anlatımlı bir Barok Passion'u gibi olan giriş, yalnızca sonradan oluşacak füg bölmesine bir ön müzik değildir. Bu iki bölme tam bir bütündür; eşdeğer bir anlamı içerir. Adagio'nun ilk kısmında, 4. mezürde hüzünlü bir ciddiyetle beliren tema bir resitatif biçimindedir; giderek yoğunlaşır ve sinirli bir hal alır. Bunu acı çeken anlatımdaki ariya (Arioso dolente) La bemol minör tonda, etkili ve özlem dolu bir melankoliyle izler. Bunu da hemen, pek o kadar hızlı olmayan (Allegro ma non troppo) tempoda ve 6/8'lik ölçüdeki füg izler. Bu, irade gücüyle acının üzerinde yükselişi, doğrulmayı temsil eder gibidir. Birinci bölümün doğal ezgisine benzeyen acı tema genişleyerek, soylu biçimde fügü oluşturur. Burada, Beethoven'in çok sevdiği kontrpuan ustalığı sergilemelerinden sonra sonat, bir zafer havasında, parlak biçimde sona erer.

(Süre 22')

